

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Anden behandling af lovforslag nr. L 180: Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af De Europæiske Fællesskabers retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande. (Skærpelse af eksportkontrollen med udførslen af produkter med både civil og militær anvendelse (dual use-produkter)).

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).

(Fremsat 12/3 2003. Første behandling 28/3 2003. Betænkning 24/4 2003).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Anden behandling af lovforslag nr. L 172: Forslag til lov om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet og af museumsloven. (Ændringer som følge af Danmarks ratifikation af De Forenede Nationers havretskonvention af 10. december 1982 m.v.).

Af miljøministeren (Hans Christian Schmidt).

(Fremsat 27/2 2003. Første behandling 12/3 2003. Betænkning 23/4 2003).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Anden behandling af lovforslag nr. L 125: Forslag til lov om universiteter (universitetsloven).

Af videnskabsministeren (Helge Sander).

(Fremsat 15/1 2003. Første behandling 24/1 2003. Betænkning 10/4 2003).

Der var stillet 18 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges:

15) Anden behandling af lovforslag nr. L 126: Forslag til lov om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område. (Konsekvensændringer i forbindelse med universitetsreformen).

Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs).

(Fremsat 15/1 2003. Første behandling 24/1 2003. Betænkning 10/4 2003).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagene og ændringsforslagene sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Hanne Severinsen (V):

Som det vil fremgå af udvalgsbetænkningen, har der været tale om et særdeles omfattende udvalgsarbejde. Vi har fået mange konstruktive henvendelser, og jeg vil gerne takke de mange, som har bidraget til, at vi har fået belyst nogle problemstillinger og dermed også fået opklaret nogle misforståelser og fået lejlighed til at præci-

sere nogle ting. Vi har i høj grad lyttet til de bekymringer og mener, at vi har ryddet mange af dem af vejen.

Efter at lovforslaget nu bliver vedtaget, forestår arbejdet med at udarbejde vedtægter og udvælge bestyrelsesmedlemmer, der kan tage vigtige overordnede strategiske beslutninger om satsninger. Det er ikke alle universiteter, der skal satse på det samme. De skal udvikle deres særlige styrke både i samarbejde og konkurrence med hinanden og som deltagere i hele det internationale vidensmarked.

Kl. 14.35

Universitetsreformen indebærer gennemførelse af bachelorkandidatstrukturen. Efter den ny studiestruktur vil vi få en afrundet bachelor, der vil give anledning til, at de studerende kan skifte universitet også til udlandet.

Der bliver også mere fleksibilitet og bedre muligheder for at sammensætte de kompetencer, som man selv lige akkurat synes, man har behov for, og efter hvilket arbejdsmarked man satser på. Derfor skal universiteterne også satse meget mere på studie- og erhvervsvejledning.

Vi har stillet et par ændringsforslag, f.eks. om erhvervelse af doktorgrad. Det var et stort ønske fra universiteterne, som vi selvfølgelig gerne vil imødekomme. Et andet ændringsforslag handler om fakulteter uden institutter. I så fald varetages instituttets opgave selvfølgelig af dekanen.

Branden på Regensen har henledt opmærksomheden på, at der skal være et obligatorisk krav om bygningsforsikring. Og så indsættes der en særlig paragraf om fusionen mellem Forskningscenter Hørsholm og DTU, et stort ønske fra begge institutioner, hvor man kun kan ønske held og lykke.

Vi kan ikke støtte SF's forslag om ændring af § 17. Vi har for at undgå misforståelser understreget i betænkningen, at det stadig ikke er ministeren eller andre udefra, der kan give universitetet påbud om at optage eller undlade forskning. Både i medfør af gældende lov og af lovforslaget kan forskerne forske frit i den tid, de ikke er pålagt andre opgaver som f.eks. administrative opgaver, undervisningsopgaver og udvalgsarbejde. Det betyder, som vi understreger, at den enkelte forsker i den tid, hvor vedkommende ikke er pålagt andre opgaver, ikke kan pålægges at optage eller undlade forskning inden for bestemte områder.

Når vi nævner universitetets forskningsstrategiske rammer, som jo er nævnt i § 17, skal det selvfølgelig forstås bredt. Selv ForskerForum

har faktisk skrevet, og de er jo ellers de værste kritikere, at der nok ikke er noget at komme efter i sagen om forskningsfrihed – »formelt«, tilføjer de så, for der er selvfølgelig stadig væk nok nogle, der mener, at der er noget farligt indeni.

Det synes vi jo ikke. Vi synes, det er helt overflødigt at få indsat en paragraf om publiceringsfrihed, sådan som det er foreslået. Vi har i udvalgsbetænkningen gjort opmærksom på, at den ret allerede eksisterer i den såkaldte Bernerkonvention. Så der er ingen grund til at lave dobbeltkonfekt.

Jeg forstår ikke, at man i et ændringsforslag vil fjerne mulighederne for at tilbagekalde godkendelser og uddannelser, der har fået dårlige evalueringer. Nu gives der jo netop en større frihed til universiteterne med hensyn til deres udbud, og så må det også være under ansvar for, at uddannelserne er kvalitetsprægede, og at der skal være mulighed for at sikre, at der bliver fulgt op på dårlige evalueringer.

Vi støtter heller ikke forslaget om at opretholde magisterkonferensuddannelsen, som ikke er relevant mere med den nye uddannelsesstruktur. Der er ikke grundlag for, at humaniora for fremtiden skal nøjes med den såkaldt lille forskeruddannelse, når de har ph.d.-muligheden.

Vi ønsker heller ikke at ændre på studiestrukturen og dermed princippet om, at bacheluropgaven ligger til sidst. Det betyder ikke, at den enkelte studerende ikke kan få dispensation, men for os er det vigtigt, at studiestrukturen nu for alvor bliver implementeret. I en tid, hvor vi taler meget om akademikerarbejdsløshed og især inden for humaniora, vil det være et vigtigt redskab til, at vi får nogle mere fleksible uddannelser.

Det foreslås, at der skal være mulighed for et akademisk råd på alle niveauer. Det forslag forekommer at være unødigt bureaukratiserende. Der kan selvfølgelig på det enkelte universitet udarbejdes vedtægter, der nedsætter råd på alle niveauer. Men hvis man kalder dem alle sammen for akademisk råd, får man et problem med den særlige kompetence, som akademisk råd er tillagt.

Ændringsforslaget om at fjerne ordet »akademisk« i § 15, stk. 3, bygger efter min bedste overbevisning på en misforståelse. I forvejen kan akademisk råd jo udtale sig om alle de væsentlige spørgsmål om strategi og budget, og derfor vil det være en udvanding, hvis man begynder at skulle udtale sig om alle mulige detaljer, når det, som paragraffen faktisk skal sikre, er den

særlige kompetence. Den del af paragraffen skal jo netop sikre den særlige kompetence på netop de akademiske spørgsmål.

Spørgsmålet om opretholdelse af fonde synes vi er relevant at tage op, men som det er formuleret her, er det simpelt hen ikke lovteknisk muligt. Man kan ikke løfte statslige penge, som man har sparet op på f.eks. taxameteret, over i en fond.

Kl. 14.40

Vi er i fuld gang med at finde ud af, hvordan man f.eks. kan afgrænse spin-off-virksomheder, og det kan også være andre ting. Vi gør jo også opmærksom på, at loven om forskerpatentretigheder giver mulighed for, at universiteterne kan deltage i kommercielle aktiviteter. Men det er jo noget, som skal op til revision, og der regner vi med måske at finde nogle modeller.

Jeg vil så gerne til sidst takke dem, der har deltaget i udvalgsarbejdet, for den positive og konstruktive måde, hvorpå vi har fået afklaret en lang række spørgsmål, således at vi nu kan glæde os over, at vi får en lov, der starter en helt ny æra for de danske universiteter.

Så har jeg til sidst lovet fru Pia Christmas-Møller fra De Konservative, som er til et møde i Europarådet lige i øjeblikket, at sige, at denne tale også er holdt på De Konservatives vegne. De Konservative er naturligvis enige i vores synspunkter, vi har hele tiden udarbejdet dem sammen.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er der flere, som jeg forstår det, der har bedt om ordet. Det er først hr. Morten Homann for en kort bemærkning. Jeg vil gerne se, om der er andre korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Som fru Hanne Severinsen ganske rigtigt sagde, har der været en perlerække af henvendelser til udvalget i denne sag, og det er med god grund. Det har været både skriftlige henvendelser og folk, der er mødt op, fra den ganske universitetsverden.

Det pudsige er jo, at alle de henvendelser fra nogle af landets klogeste hoveder har udmøntet sig i forsvindende få ændringsforslag fra forligspartiernes side. Selv om der er en perlerække af de klogeste hoveder i det her land, som har peget på, at det her slet, slet ikke er fleksibelt nok til at kunne rumme den mangfoldighed, der er på de danske universiteter i dag, selv om de har

peget på, at forskningsfriheden bliver svækket med det her forslag, selv om de har peget på, at man ved at svække medarbejderes og studerendes indflydelse får sværere ved at rekruttere forskere i fremtiden, har man ladet det gå hen over hovedet og har ikke ændret noget i lovforslaget.

Det kan godt være, at der er mange menesker, der har ytret sig i denne sag, men det er ikke ret mange, der er blevet lyttet til.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Der var to steder i fru Hanne Severinsens ordførertale, hvor jeg faktisk ikke troede mine egne ører.

Det ene var det indledende, da der taksigelser til alle dem, der havde bidraget. Det havde da været rart, om forligskredsen havde vist sin taknemlighed mod alle de bidrag ved, som det allerede er blevet nævnt, overhovedet at lytte til dem og tage stilling til dem. Det var den ene ting.

Den anden ting, hvor jeg dårligt troede mine egne ører, var, da fru Hanne Severinsen bedyrede, at der var forskningsfrihed efter den nye lov, og henviste til § 17, hvor der står:

»I den tid, hvor de videnskabelige medarbejdere ikke er pålagt sådanne opgaver, forsker de frit« – så langt citerede fru Hanne Severinsen, men det er jo fortsættelsen, der er spændende: »inden for universitetets forskningsstrategiske rammer.«

Med andre ord: I kan forske frit, kære venner, i det, som bestyrelsen med det eksterne flertal har bestemt. Det er vist det, man kalder new speak.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Både til hr. Homann og til hr. Langballe vil jeg sige, at vi i høj grad har lyttet til de indsigelser, der er kommet. Man kan jo også nemt komme med nogle indvendinger, hvor meget af det bygger på, at det faktisk er noget, der skal vedtægtsbestemmes. Det er jo derfor, at jeg også understregede, at der nu kommer et vigtigt vedtægtsarbejde.

I de vedtægter vil der selvfølgelig være mulighed for at lave forskellige organer, men vi vil ikke opstille, hvordan de organer – om man skal høre studerende osv. – præcis skal være i detaljer. Det, der jo netop er meningen, er, at der skal være 12 forskellige universiteter.

En stor del af de ting, vi nu har svaret på, viser så, hvad hensigten er. Vedtægterne kan jo ikke laves ud i den blå luft og fuldstændig hen over f.eks. de studerendes og medarbejderes hoveder, for det fremgår jo netop af spørgsmål og svar.

Vi har i høj grad lyttet til alt det, der er kommet, og det fremgår så af spørgsmålene og svarene. Hvis man læser dem, vil man se, at en meget stor del af de ting faktisk også er besvaret på en sådan måde, at man i vedtægterne vil kunne se, at den tagen med på-råd, som man ønsker, får man også.

Kl. 14.45

Med hensyn til de forskningsstrategiske rammer understregede jeg allerede i mit første indlæg, at de er overordnede. Hr. Jesper Langballe ser det jo, som om nogle bestyrelser skal sidde i detaljer og pille ud, hvad de forskellige skal gøre. Det skal de overhovedet ikke.

På den anden side er man jo ansat på et universitet, der har en profil, og man skal f.eks. sørge for at lave forskningsbaseret undervisning. Det vil sige, at man også skal sørge for at have noget at have den forskningsbaserede undervisning i, og det er jo netop inden for det område, hvor man er ansat.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg er sikker på, at de mange undervisere og de tusindvis af studerende, som har bekymret sig over den her sag, er meget lykkelige over, at forligspartierne og videnskabsministeren har givet dem et svar. Når man har skrevet et brev til videnskabsministeren, har man fået et svar.

Men jeg er også ret overbevist om, at det, der ville have været mere interessant, var, hvis man faktisk havde turdet at gå det skridt at ændre lovforslaget på de helt åbenlyse punkter, hvor det viser sig, at det er utilstrækkeligt, hvor det ikke sikrer forskningsfriheden, men sætter den under pres, hvor det ikke er fleksibelt nok og faktisk ikke tager hånd om den mangfoldighed, der er mellem universiteterne, og hvor det ikke giver den nødvendige indflydelse til medarbejdere og studerende.

Det kan godt være, at man har lyttet. Det kan også godt være, at man har svaret, men man har absolut ikke handlet derefter.

Så vil jeg godt lige holde fast i, at det er rigtigt, at man som forsker som led i et ansættelsesforhold kan blive pålagt at løse bestemte opgaver. Det er det, der står i den del af § 17, stk. 2,

som fru Hanne Severinsen citerede. Men hun forholder sig ikke til den anden halvdel, hvor der står, at den frihed, man har som forsker, til derefter, når man ikke længere er pålagt opgaver, at forske frit, nu bliver indskrænket – til og med drastisk – til kun at måtte foretages inden for universitetets forskningsstrategiske rammer. Det er en voldsom indskrænkning af forskningsfriheden.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Det er stadig væk i det samme spor. Det er dog påfaldende, at fru Hanne Severinsen står her og ved hjælp af et simpelt fejlцитat skal bedyre, at forskningsfriheden fortsætter, hvor den kriminelle bisætning, som kommer til sidst, nemlig at det skal foregå inden for de forskningsstrategiske rammer, simpelt hen udelukkes. Jeg ved ikke, hvad sådan en distraktion skyldes, men den kunne måske skyldes en eller anden fornemmelse af, at her er noget, der er rivende galt.

Det er da klart, at der er ingen af os, der har forestillet os, at bestyrelsen vil sidde i detaljer og pinde ud, hvilke resultater forskerne skal nå til. Men der bliver lagt en tendens i den forskningsstrategiske ramme, og det vil sige, at al forskning, som strider imod den tendens eller falder klart uden for den, er forbudt, ganske uanset hvad det kunne føre til. Det vil sige, at den selvstændige, geniale forsker i virkeligheden er sat ud af spillet.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg er sikker på, at når vi kommer i gang med at få gennemført den her lov, vil det gå op for de fleste, at vi faktisk har lyttet i de spørgsmål og svar. Men det er jo ikke det samme som at synes, at der var behov for at ændre lovforslaget. Det har vi ikke vurderet at der var. Men der var behov for, at nogle af de bekymringer, som blev fremstillet, blev manet til jorden, og det er de blevet.

Det er så det samme til hr. Langballe. Vi har jo netop skrevet i betænkningen, at der ikke er tale om, at der er nogen udefra, der kan pålægge nogen noget. Der er ikke tale om, at man kan pålægges nogle bestemte ting. Så det er ikke noget fejlцитat. Jeg citerede faktisk fra udvalgsbetænkningen.

Hr. Jesper Langballes forestilling om, at der sådan kan sluttes modsætningsvis, at fordi der er tale om den forskningsstrategiske ramme,

kan man overhovedet ikke komme med ny forskning og støtte den, er jo det rene vrøvl. Tværtimod vil en dygtig bestyrelse understøtte alle de nybrud og alle de interessante nye ting, der kommer fra forskere. Det er faktisk inertien i dag med det kollegiale styre, der mange gange har holdt den mere geniale forsker nede.

Kl. 14.50

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Så fik vi da endelig slået fast, at forligspartierne og regeringen har lyttet, men at man ikke har ændret noget. Det var sådan set det, vi startede med. Det har været forgæves, at landets klogeste hoveder og studerende ved landets universiteter har skrevet de mange breve. Det har været forgæves, for man har ikke ændret noget.

Så må jeg tilstå – det kan være, fordi jeg ikke selv er dygtig nok eller klog nok – at jeg simpelt hen ikke kunne hitte hoved og hale i fru Hanne Severinsens udredning af forskningsfriheden, hvordan det her kunne være en gave til den geniale forsker, som fik de fremsynede ideer.

Det, der kommer til at ske med de bestemmelser, som ligger i det her lovforslag, er, at hvis man skal kunne få de geniale ideer, og hvis de også skal kunne bryde med de forskningsstrategiske rammer, som ligger for det enkelte universitet, skal man begå lovbrud.

Hvis vi skal have denne her dygtige bestyrelse, som fru Hanne Severinsen peger på, skal det være en bestyrelse, som er så dygtig og så fremsynet, at den kan forudse, hvad de enkelte forskere ville nå frem til af resultater, og så dygtige bestyrelser er jeg ret overbevist om at vi ikke kan regne med at få for alle 12 danske universiteter.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Jeg må sige, at fru Hanne Severinsens svar endnu en gang bekræfter mig i den totale argumentresistens, som forligskredsen har udvist i denne sag. Det eneste, fru Hanne Severinsen egentlig svarer, hvis man skal koge det ned, er: Nu skal I se, når vi nu kommer i gang, skal det nok gå, og så vil I se, at vi i virkeligheden har god vilje til at forsvare forskningsfriheden.

Det vil sige, at det, man egentlig lovgiver for, er den gode vilje. Man kunne droppe alt det der papir og så simpelt hen have en lov, der bare forpligtede enhver at vise god vilje, for så skal det,

som en tidligere statsminister plejede at sige, nok gå alt sammen.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Man kan vælge at lave en lovgivning, der er vældig detaljeret med organer, som på forhånd er beskrevet. Men vi er jo enige om, at der er 12 forskellige universiteter, så derfor er det ikke udtryk for argumentresistens, når vi siger, at vi egentlig har imødekommet mange af de bekymringer, der har været. Vi har imødekommet dem ved at svare, at sådan og sådan skal det forstås, og det betyder, at det ikke bare er en god vilje ud i den blå luft. Det er faktisk et tilsagn om, at sådan skal vedtægterne i ånden forstås. Men de skal jo ikke være ens på alle 12 universiteter.

Det er så også et svar til hr. Homann. Det har ikke været forgæves, tværtimod, og jeg er overbevist om, at mange af dem, der har været på besøg i udvalget og har fortalt om deres bekymringer, faktisk er ganske godt tilfredse med, at vi har svaret, som vi har gjort.

Så er det selvfølgelig rigtigt, at i sidste ende kan man jo ikke vide, hvor geniale de bestyrelser er, men det er mit store håb, at de faktisk vil give meget mere rum for det nye end det kollegiale styre, som vi har haft hidtil, som jo i ordets egentlige forstand har været meget konserverende eller konservativt, fordi det nemmeste var, at man gjorde, som man plejede.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Jesper Langballe som ordfører.

Jesper Langballe (DF):

Når man i en eller anden sammenhæng taler for frihed og imod ensretning, imod dræbende standardisering, er det min erfaring, at der før eller siden er et eller andet lyst hoved, som siger: Jeg er helt enig med dig i din lovprisning af friheden, men det kan vi jo ikke blive stående ved. Det afgørende er at sikre sig, at friheden bliver brugt rigtigt, at den fører til noget godt.

Dermed er friheden jo solgt til stanglakrids. Det er et præcist signalement af, hvad der er sket med den universitetsreform, som – mens ministeren og forligskredsen holder smukke taler om forskningsfriheden – vil smadre 500 års forskningskultur, hvor åndsfriheden var krondiamanten, og som vil reducere universitetsforskning til bestillingsopgaver stillet af de eksterne bestyrelsesflertal, der skal lægge den

forskningsstrategi, inden for hvilken al universitetsforskning fremover har at holde sig.

Kl. 14.55

Alle saglige protester fra universiteterne er blevet overhørt, og alle mindretallets ændringsforslag fejlet til side. Det vil sige, det er de nu ikke helt, for vi har da kunnet glæde os over, at ministeren har fået nogle gode ideer fra os andre, som han så har stillet som sine egne ændringsforslag, og det har jeg da i et enkelt tilfælde været utrolig lykkelig for. Kan vi bidrage med flere ideer, står vi bestemt til rådighed.

Den fremgangsmåde kunne jo hænge sammen med, at så kan man sige, at man stemmer imod samtlige ændringsforslag fra mindretallet, og så slipper man for den principielle debat om, hvad det her egentlig drejer sig om. Det har været en tydelig interesse fra forligskredsens side.

Jeg har som sagt aldrig i mit liv oplevet så meget argumentresistens. Enhver detaljeret påvisning af, hvordan loven i princippet vil aflive al forskningsfrihed, er blevet mødt med en monoton messen om, at der jo er en hensigtserklæring om, at man vil bevare forskningsfriheden. Det står selv i § 2, stk. 2, ikke sandt!

Denne forsikring er fuldstændig tom, i betragtning af at det fastslås i § 17, stk. 2, at al forskning, som vi allerede lige har talt om, uden undtagelse, også den, der øves på forskerens eget initiativ, skal øves inden for de strategiske rammer. Jeg er ikke helt enig med hr. Morten Homann, der bruger ordet utilstrækkeligt om det her lovforslag. Jeg mener i og for sig, når man ser § 17, stk. 2, at det er helt klart, at attacken mod forskningsfriheden er fuldstændig bevidst.

Jeg vil sige, at det paradoksale ved den nye lov om managementuniversiteter er, at universitetet er det mest fælleseuropæiske, vi overhovedet har, samtidig med at hele inspirationen til universitetsloven stammer fra det foretagende, man kalder Det Europæiske Fællesskab. Det er EU, der med Bolognaerklæringen danner baggrunden for alt det her.

I 500 år har det danske universitet og de øvrige universiteter i Europa kunnet tale sammen. Det kan de sikkert også i fremtiden, men spørgsmålet er, om de overhovedet har noget væsentligt at tale om i fremtiden. Altså noget nyt, noget overraskende, noget, som ikke fremgik af en forhåndslagt strategi eller af en eller anden fordom om, hvad der er samfundsnyttigt, og noget, som pludselig brød frem, fordi der var en forsker, der

gik sine egne veje. Det kan han kun i fremtiden, hvis han direkte bryder universitetsloven.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Det er jo egentlig mærkeligt, at Dansk Folkeparti i den grad har skiftet holdning, for jeg står her med uddrag af Dansk Folkepartis arbejdsprogram, som er vedtaget af Dansk Folkepartis folketingsgruppe i september 2001, hvor der står:

»Dansk Folkeparti mener, at det vil være nødvendigt på de enkelte universiteter at gennemføre en styrkelse af ledelsesværktøjer; at prioritere forretningsplaner og strategier og forstærke ledelsesansvaret på de forskellige niveauer, herunder ansvaret for opfyldelse af de mål, der opstilles.«

Det er jo da i høj grad måske endda lidt mere håndfast sagt, end hvad vi egentlig har tænkt. Vi er jo først og fremmest meget interesserede i, at vi ikke skal fastholde status quo. Det må være sådan, at de danske universiteter kan manøvrere, og det skal de selvfølgelig også gøre i det store EU. Jeg er selvfølgelig godt klar over, at Dansk Folkeparti ikke synes, det er rart, men jeg synes da netop, at Bolognaerklæringen er et instrument til, at vi skal kunne bevæge os rundt i Europa. Det er jo derfor, at vi skal have den struktur, så de unge kan komme fra det ene universitet til det andet.

Er det ikke hr. Langballe, der i virkeligheden er argumentresistent? Han kommer hele tiden med det samme. Skulle han ikke hellere selv lytte til, hvad Dansk Folkeparti tidligere har sagt?

Kl. 15.00

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Det udmærkede citat, fru Hanne Severinsen læste fra Dansk Folkepartis program, kan jeg fuldstændig stå inde for. Et eksempel på de ledelsesværktøjer, som vil være til gavn for universitetet, kunne bl.a. være de udviklingskontrakter, som man har gennemført med universiteterne, og som universiteterne faktisk har været glade for med det forbehold, at de hele tiden godt kan frygte, at udviklingskontrakterne går hen og bliver til resultatkontrakter. Det er jo det, der er problemet her, at gennem denne nye bestyrelsesstruktur sigter man mod bestemte resultater. Man er målorienteret, og det er derved, at den frie forskning er umuliggjort.

Må jeg lige føje til, at der er da også det at sige, at siden 1968 ...

Første næstformand (Svend Auken):

Der er mulighed for hr. Langballe for at komme tilbage. Så er det fru Hanne Severinsen.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg vil gerne høre, hvor hr. Jesper Langballe kan se, at universiteterne skal forfølge specielle mål. Det er jo netop understreget, at det er grundforskning. Der er ikke tale om, at vi pålægger dem at nå frem til noget, men vi pålægger dem at tænke i baner, hvor man også prøver at se på, hvor vi har vores særlige styrke. Og når nu Dansk Folkeparti f.eks. taler om – hvad hr. Langballe åbenbart stadig synes var godt formuleret – at opprioritere forretningsplaner, strategier, er det så i virkeligheden ikke det samme, vi taler om?

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Marianne Jelved og derefter hr. Jesper Langballe.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg havde sådan set ikke forestillet mig, at jeg skulle i disput med hr. Jesper Langballe i dag i denne sag, hvor vi jo næsten hele vejen rundt er enige. Derfor beder jeg bare helt stiltfærdigt hr. Jesper Langballe om at bekræfte, at den universitetslov, vi behandler i dag, ikke er et diktat eller på anden måde foranlediget af en bestemmelse, som Danmark skal følge i EU-samarbejdet.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Det vil jeg gerne bekræfte. Bolognaerklæringen er ikke et diktat, men det er en aftale, som vistnok 29 lande har skrevet under på i juni 1999. Men Bolognaerklæringen er jo udtryk for et massivt pres fra EU's side, også længe før Bologna, i retning af det her. Det pres, der har været, er noget, masser af universitetsfolk har fornemmet.

Så vil jeg sige som svar til fru Hanne Severinsen, at det da er rigtig nok, at en strategi ikke nødvendigvis behøver at forfølge et bestemt resultat, men der er faktisk heller ikke noget, der forhindrer, at den kan gøre det. Det er det, der er det uhyggelige.

I det øjeblik en bestyrelse har en bestemt interesse, en bestemt strategi, så kunne det jo godt være – så onde er menneskenes børn jo, vi lever

jo ikke i Paradiset, vi lever på denne side af syndefaldet – at man havde en eller anden bagtanke med det. At der var et eller andet resultat, man gerne ville nå, så man lagde strategien sådan til rette, at man med stor sandsynlighed fik det resultat. Der er ikke noget, der forhindrer det.

Og jeg må sige igen til fru Hanne Severinsen, at det altså ikke kan nytte, at man bare lægger tingene over til den gode vilje. Hvis den var tilstrækkelig, så behøvede man slet ikke at have lovgivere siddende i Folketinget.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Hanne Severinsen, og efter hr. Jesper Langballes svar går vi videre i ordførerrækken.

Kl. 15.05

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg konstaterer, at strategier hos hr. Langballe er gode, og så er der noget lidt mere ondt indeni, når det er de fire andre partier, som står for det. Det må vi så leve med.

Men har det aldrig nogen sinde strejft hr. Langballe, når han taler om massivt pres fra EU, at for det første, hvad er EU? Det er vel os alle sammen. Dernæst har det massive pres først og fremmest været fra de studerende, for at de kunne gå fra universitet fra universitet og tage deres eksamener med sig, og det er jo faktisk det, Bolognaerklæringen drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Altså den naive henvisning til, at EU jo er os alle sammen, er meget karakteristisk for folk, der taler for et eller andet kollektivt, der kvæler friheden. Som en flodbølge af mennesker, som strømmer af sted, og hvor den enkelte er nødt til at lade sig rive med, for ellers bliver han trampet ned, men så siger man, at det jo er os alle sammen, det er fællesskabet, ikke sandt?

Så vil jeg endelig sige, at der såmænd ikke er noget i vejen med strategier, og det, at en bestyrelse skal opstille nogle universitetsstrategier, kunne man godt leve med. Men det, der er galt, er, at lovens § 17 udtrykkeligt siger, at der ikke kan trædes bare et lille skridt uden for de strategier. Hvis en universitetsforsker vil forske i noget, der ikke fremgår af bestyrelsens strategi, så bryder han universitetsloven, og det kan fru Hanne Severinsen prøve at benægte. Det kan ikke benægtes, det står der.

Første næstformand (Svend Auken):
Så er det hr. Morten Homann som ordfører.

Morten Homann (SF):

Jeg vil godt lige starte med at slå fast, også fordi det er noget, vi har haft en disput om i udvalget, at jeg sandelig heller ikke opfatter det forslag til universitetslov, som foreligger, som et resultat af et diktat fra EU. Jeg havde nær sagt, at hvis bare det var så vel, så havde man da haft en undskyldning. Men det er faktisk et resultat af et frit valg mellem de partier, som har valgt at indgå aftalen, og på mange måder er det noget, som er helt uset i EU-sammenhæng i de europæiske lande, med det stærke lovdiktat om at fjerne enhver form for demokrati.

Men tilbage til lovforslaget: I SF har vi været åbent indstillede over for, at der skulle laves en ny universitetslov, for der var nogle problemer, som skulle tackles.

For det første var det vigtigt, at man fik lavet en universitetslov, som rummede den forskellighed, der var på de 12 danske universiteter, og gav plads for, at man kunne lave nogle forskellige ordninger, som passede til de forskellige universiteter.

Det, der er kommet ud af det, er en lov, hvor der ikke er rum til fleksibilitet, hvor alle universiteter skal styres efter den samme model.

I SF havde vi også håbet på, at man kunne tackle det problem, som jo i stadig stigende grad melder sig, om forskningsfriheden, som er blevet sat under pres. Jeg behøver næppe at nævne Dandysagen, som er et eksempel, hvor udefra kommende interesser satte sig igennem og satte den frie forskning under pres. Når vi så ser det, der er kommet ud af det i den anden ende, så er der dumpekarakter både i forhold til sammenblandingen af interesserne mellem de rent saglige, faglige og forskningsmæssige interesser og de udefra kommende i bestyrelsen, men der er også dumpekarakter på den anden front, som handler om den enkelte forskers frihed, som er blevet bundet op hænder og fødder med de nye formuleringer i lovforslaget.

Endelig synes jeg, at der er et meget, meget vigtigt punkt, som der er brug for at rette op på, nemlig medarbejderes og studerendes indflydelse. Det er i det hele taget i samfundet et aktivt og et vigtigt punkt, men specielt på universiteterne, som jo er helt afhængige af at have engagerede medarbejdere og engagerede studerende, er det afgørende, at medarbejdere og studerende har indflydelse.

Derfor er det også fuldstændig uforståeligt, at man vælger at gå den stik modsatte vej og spille hasard med medarbejderes og studerendes indflydelse og lave en ledelsesform, som er rent dikteret fra oven. Så på trods af de udfordringer, man står over for, har man valgt en universitetslov, som ikke løser nogen af problemerne, og derfor tror jeg, at tiden vil vise, at der kan være behov for at ændre denne her universitetslov. Problemerne med sammenblanding af det private erhvervslivs interesser og den frie forskning forsvinder jo ikke af, at man vedtager et stykke papir, slet ikke, hvis man vedtager et stykke papir, som trækker situationen i den helt forkerte retning.

Så ærgrede det mig lidt her for ganske kort tid siden, at den socialdemokratiske ordfører valgte ikke at benytte sig af lejligheden til at tage sit ordførerindlæg, men det kan der selvfølgelig være mange grunde til. Det er ikke på grund af en stor og varm kærlighed til Socialdemokraterne, som der kunne være mange gode grunde til at nære, men fordi Socialdemokraterne i denne sammenhæng spiller en ganske særlig rolle.

KL 15.10

For det første jo, fordi netop sådan noget som medarbejderes indflydelse ligger Socialdemokratiet, i hvert fald når det drejer sig om partiets principprogram, meget på sinde. I principprogrammet kan man læse side op og side ned om, hvor vigtigt det er, at man som medarbejder har indflydelse på sin arbejdsplads. Derfor kan det selvfølgelig undre, at man fra det selv samme partis side nu står og lægger navn til en universitetsreform, som går i den stik modsatte retning, altså fratager de universitetsansatte deres indflydelse på deres arbejdsplads og gør den mindre.

Det undrer også af en anden grund, at den socialdemokratiske ordfører ikke tog sit ordførerindlæg, nemlig at den her universitetsreform – og det synes jeg man skal holde sig for øje – ikke kunne være blevet til uden Socialdemokratiet. Der var ganske enkelt ikke noget flertal for den uden Socialdemokratiet. Tværtimod kunne man sige, at Socialdemokratiet havde mulighed for at lave et andet flertal med andre partier i Folketinget. Derfor er det i hvert fald også udtryk for, at det er noget, Socialdemokratiet inderligt ønsker.

Jeg håber ikke, at det, at man ikke har valgt at tage sit ordførerindlæg, er udtryk for, at man ikke tør stå ved det, eller at man skammer sig over det. Jeg kan måske godt forstå det, men jeg håber et eller andet sted, at når man har valgt at

indgå en aftale og man havde en anden mulighed, at man så alligevel tør at forsvare det og stå ved det. Men jeg må tilstå, jeg undrer mig lidt over, når man i skåltalerne taler om medarbejderindflydelse, taler om fleksible modeller for universiteterne, at man så, når det så kommer til stykket, og man har valgmuligheder, vælger det stik modsatte.

Så selv om man ikke bruger sin ordførertale, vil jeg da opfordre til, at der er rig mulighed for at komme med korte bemærkninger og opklare eventuelle misforståelser i det store mysterium, som Socialdemokratiet selv har bidraget til.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Hvordan kan hr. Homann komme frem til, at man får 12 ens universiteter, når der netop er tale om, hvilket også tydeligt fremgår af alle svar, at det ikke er den samme model? F.eks. er sådan noget som medarbejderindflydelse jo netop noget, som skal ind i vedtægterne, sådan at vi får sikret, at de enkelte universiteter finder hver deres måde at gøre det på. Det er måske også fuldstændig undgået hr. Homanns opmærksomhed, at hvert universitet jo selv finder ud af sammensætningen af sin bestyrelse. Det vil sige, at vi også igen her får 12 forskellige universiteter.

Så synes jeg i øvrigt også, at det er mærkeligt, at hr. Homann ikke er klar over, at under den sidste regering fik vi faktisk lavet nogle regler, der skulle sikre mod Dandysager, og de gælder stadig væk.

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, så er det hr. Jesper Langballe for en kort bemærkning, og derefter er det hr. Morten Homann for at svare.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

To spørgsmål til hr. Morten Homann. For det første: Vil hr. Morten Homann medgive mig, at den meget rigide regel om, at bachelorgraden, bachelorprojektet skal ligge efter 3 år i studieforløbet, dette her mantra, 3+2, bachelorkandidat, må man nærmest kalde en EU-implementering. Blot for at tage et enkelt meget konkret eksempel.

Og så en ting til: Jeg kan fuldstændig dele hr. Morten Homanns forundring over, at Socialdemokratiet ikke tog til orde. Nu vil jeg godt høre, om hr. Morten Homann har gjort sig nogle tan-

ker om hvorfor, om det kunne pege hen på, at Socialdemokratiets ordfører oprindeligt var stærkt betænkelig ved den her lov, men at der altså ikke var enighed i partiet, og at hun måske, hvad ved jeg, blev overtruffet. Men har hr. Morten Homann gjort sig nogle tanker om, hvad det der meget skæbnesvangre kan betyde?

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Morten Homann. Jeg tror, man skal koncentrere opmærksomheden om første del af hr. Langballes spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Ja, for jeg føler mig desværre ikke i stand til at udtale mig om, hvad der er foregået internt i den socialdemokratiske gruppe, endsige i enkelte socialdemokratiske ordføreres hoveder. Hvis jeg bare kunne sige noget om det, ville jeg have været meget klogere, så kunne det være, at jeg selv kunne besvare nogle af de spørgsmål, som så ikke er blevet stillet.

Til hr. Jesper Langballe: Den her 3+2-model er ganske rigtigt resultatet af om måske ikke en EU-beslutning så i hvert af Bolognaerklæringen. Selvfølgelig kan man sige, at ideen eksisterede forud for det, men det er klart, at det indgår i Bolognaerklæringen. Men universitetsloven i dens hovedtegn og i hovedprincipperne for ledelsen kan man altså hverken give EU eller nogen andre skylden for, det må man henvende sig til de fire forligspartier om.

Kl. 15.15

Så vil jeg gerne medgive fru Hanne Severinsen, at der ikke kun bliver én bestyrelse for landets 12 universiteter, og at i den forstand vil de blive forskellige. De vil givetvis også få forskellige rektorer, og der vil givetvis også være forskelligt personale på alle landets universiteter.

Når det så er sagt, vil jeg sige, at det er meget svært i det foreliggende lovforslag at se forskellen. De får alle sammen en vedtægt, som kan godkendes af den samme minister. De får alle sammen nøjagtig de samme regler, som de skal styres efter, nemlig ansatte ledere, forbud mod at vælge sine ledere og forbud mod kollegiale organer.

Det er sågar gået så vidt, at da der blev stillet et ændringsforslag under lovbehandlingen, kunne man ikke engang støtte, at universiteterne skulle have muligheden for at oprette akademiske råd på andre niveauer end det, der er dikteret ovenfra.

Så det er rigtigt, at vi stadig væk vil have 12 separate universiteter, men med måden, de kommer til at fungere på og blive ledet på, og med de diktater, de skal leve op til, vil de stort set være identiske, hvis det her lovforslag bliver vedtaget.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Marianne Jelved som ordfører.

Marianne Jelved (RV):

Jeg kan næsten ikke lade være med at tage udgangspunkt i den sidste udveksling af bemærkninger og sige, at Det Radikale Venstre jo havde gjort sig store forhåbninger om, at vi fik bevaret en form for frihed i universitetsverdenen, forstået på den måde at de 12 forskellige universiteter ikke alene kunne få lov til at nedsætte råd og nævn og forskellige udvalg på forskellig vis, men også fik mulighed for at vælge deres styreform.

Det sker ikke. Regeringen og flertallet – de fire partier bag ved loven – har ikke i sinde at imødekomme de mange henvendelser om netop dette spørgsmål, som er kommet ikke mindst fra universitetsverdenen. Det skal vi beklage stærkt fra Det Radikale Venstre, og det er hovedårsagen til, at vi ikke kan være med i forliget om universiteternes fremtid.

Jeg vil gerne beklage, at det valg, som regeringen og de fire partier har foretaget, er udtryk for en udstrakt mistillid til, at folkevalgte kan træffe fornuftige beslutninger inden for de rammer og med den ansvarlighed, der selvfølgelig må forventes, når man varetager opgaver for det offentlige, for samfundet – i det her tilfælde forskning og uddannelse på vores universiteter.

Der er en lang række ministerbeføjelser, som vi jo har til gode at se, hvordan ministeren vil bruge. Derfor vil vi også gerne tilkendegive, at vi vil være meget opmærksomme på, hvordan udviklingen sker på universiteterne, og hvad beføjelserne bliver brugt til.

Vi har støttet en række ændringsforslag; også ændringsforslag, som drejer sig om i meget klar tale at lovfæste forskningsfriheden. Der er ikke blevet flertal for de ændringsforslag. Derfor har Det Radikale Venstre valgt at sige, at vi tager ministerens, og det vil sige flertallets forsikringer om, at forskningsfriheden er uantastet, til efterretning. Det gør vi så, fordi vi jo dårligt kan gøre andet.

Men der ligger den pointe i det, at vi meget nøje vil følge, at ministeren har ret i sine svar til

udvalget. Det budskab vil vi også gerne sende til omverdenen. Der går selvfølgelig tid med at implementere det og få det til at virke. Efter lovforslaget går der jo år. Men vi er i Det Radikale Venstre meget opsatte på at sikre og følge implementeringen, selv om vi ikke er forligsparti, fordi vi altså tager sagen alvorligt, og fordi vi har taget regeringen på ordet på en række punkter.

Så skal jeg sige om den del af universitetsloven, som berører de mellemlange videregående uddannelser, altså CVU'erne – jeg kan ikke engang huske, hvad de bogstaver står for – at vi også her har taget ministerens svar, som jo er givet i et samvirke med undervisningsministeren, hvilket er understreget i alle svarene vedrørende disse spørgsmål, ad notam, dvs. til efterretning.

Kl. 15.20

Vi noterer os, at der er intet i det lovforslag, vi har til anden behandling i dag, der ændrer det, der har været intentionerne med MVU-uddannelserne og CVU-uddannelserne og i øvrigt også KVVU-uddannelserne. Derfor vil vores opmærksomhed selvfølgelig i fremtiden rette sig mod undervisningsministerens område, når det drejer sig om det her, og vi vil bidrage til at holde det politiske fokus, som vi mener er meget vigtigt på det område, samt at det implementeres efter hensigterne i de relevante love.

Til slut vil jeg gerne endnu en gang understrege, at regeringen havde kunnet få Det Radikale Venstre med i det her forlig, hvis regeringen havde haft en mere liberal holdning, end regeringen viste, og havde vist tiltro til, at man kunne lade universiteter om selv vælge deres styrelsesform, selvfølgelig under ansvar for den lovgivning, der måtte være som en rammelovgivning.

Jeg skal dybt beklage, at det ikke har kunnet lade sig gøre, og jeg skal dybt beklage, at regeringen ikke har villet lytte og ikke har villet imødekomme bare en åbning på så centralt et område. Derfor må vi beklage, at der sker en cementering af en forretningsgørelsestankegang af universiteterne og hele det miljø, som universiteterne skal varetage og udvikle. Det beklager vi. Vi mener, at det er en forkert måde at gøre tingene på.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det videnskabsministeren – take your time.

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Jeg vil gerne starte der, hvor fru Marianne Jelved sluttede, nemlig med forskelligheden.

Det er jo rigtigt, at vi har lavet et fælles udgangspunkt for den forskellighed. Det er noget, vi har diskuteret længe, og det har vi også brugt en del af udvalgsarbejdet til, så der er i og for sig ingen grund til at begynde forfra.

Men nu, da bemærkningen er faldet, vil jeg gerne sige, at jeg synes, det er utrolig vigtigt at understrege, som også fru Hanne Severinsen gjorde i sit indlæg, at når vi har vedtaget universitetsloven, formentlig her i løbet af maj måned, forestår der jo et ganske betragteligt stykke arbejde ude på universiteterne, fordi der netop er åbnet mulighed for en forskellighed, der først og fremmest kommer til udtryk ved, at de selv skal udarbejde vedtægter, og dernæst ved, at de skal nedsætte de første bestyrelser.

Så kan man selvfølgelig have mere eller mindre tillid til disse nye bestyrelser. Men jeg vil da gerne sige her, at den lange tilblivelse har gjort, at jeg naturligvis ikke bare har været i kontakt med ganske mange af universiteterne, men også med ganske mange enkeltpersoner, som har fået henvendelse fra universiteterne, fordi de gerne ville høre vurderingen af, hvad det er, der venter.

Når jeg ser på den kreds, som jeg ved er inde i billedet – jeg tror næsten, jeg tør sige, at det er på samtlige 12 universiteter, fordi man er meget længere fremme med at nedsætte disse bestyrelser, end de fleste forestiller sig – er det altså et meget interessant felt af bestyrelsesmedlemmer, som står klar i kulissen, når lovforslaget er vedtaget.

Det siger jeg for at være med til at understrege, at det her med de enkelte bestyrelser altså gør, at der er en mulighed for, at man også ad den vej kan være med til at sætte sit særpræg på de enkelte universiteters ledelse, og at det er bestyrelser, som jeg er overbevist om at der vil være en meget bred tillid til.

Så bør jeg også sige et par ord om den ordveksling, der var om det med at lytte til kritikerne. Det har været en lang proces, og derfor må vi jo huske på – og det vil jeg gerne sige med direkte adresse til alle Folketingets otte partier – at vi altså nåede ganske langt i processen og tilblivelsen, inden de første partier faldt fra.

Da vi så kom til slutfasen, kan man sige, at der var konsensus om en meget stor del af det, f.eks. ikke det med ledelsesdelen, som fru Marianne Jelved var inde på, men om ganske mange enkeltelementer.

Det ændrer ikke ved – og nu har jeg haft mulighed for lige at tjekke det her under behandlin-

gen – at vi, siden vi indgik forliget, har vi lavet 25 ændringer i lovforslaget, og heraf er de 20 jo bekendt af alle, fordi de blev fremsendt til orientering, da det var ændringer, der blev foretaget efter høringsfasen.

Kl. 15.25

Derfor vil jeg meget gerne have lov til at sige, at udgangspunktet altså har været noget, der er gennemarbejdet og gennemdrøftet af faktisk alle Folketingets partier, og ikke desto mindre er der altså foretaget 25-26 ændringer.

Da EU, Europa og Bologna også har spillet en rolle i debatten, bliver jeg nødt til at sige, og det er ikke mindst rettet til hr. Jesper Langballe, som jo ud over sin aktive deltagelse i debatten her i dag også har glædet os med en spændende artikel i Berlinske Tidende i dag, at det er hele Europa og Europas universiteter, der står bag Bolognaaftalen.

Det er ikke, som der også faldt en bemærkning om her i dag, en EU-aftale eller – som hr. Jesper Langballe sagde – en EU-implementering. Det er der slet ikke tale om. Jeg skal for øvrigt for god ordens skyld sige, at lige akkurat denne 3+2-struktur faktisk blev indført af et stort flertal her i Folketinget allerede i 1992.

Det var altså med andre ord flere år før, Dansk Folkeparti understregede i det partiprogram, som allerede har været inde i debatten, at man skulle have styrket ledelse, opprioriteret forretningsplaner og forstærket ledelsesansvar, at Folketinget havde vedtaget den såkaldte Bolognaaftale med 3+2.

Det har ikke noget med EU at gøre, og det er ikke noget, der er foregået her de seneste år og slet ikke i forbindelse med denne reform, som vi har til behandling her i dag.

Da jeg så kan se, at hr. Jesper Langballe er trukket op mod talerstolen, skal jeg lige for en ordens skyld sige, at vi i dag har 11 universiteter. Med lovforslaget vil vi også give mulighed for, at IT-højskolen bliver et universitet, og så er vi oppe på 12. Det trettende, som hr. Jesper Langballe talte om i dag i debatten, tror jeg da må være en lille misser. Men jeg vil for en sikkerheds skyld sige: Vi lovgiver her om 12 universiteter, håber vi.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Det trettende var en tyrkfejl.

Blot et ganske kort spørgsmål til ministeren: Når ministeren siger, at det er hele Europa og alle Europas universiteter, der står bag det her,

vil jeg spørge: Vil det sige, at Danmark er det eneste land, hvor universiteterne er holdt uden for beslutningsprocessen? Det er jo da interessant.

Når jeg siger »universiteter«, vil jeg skynde mig at sige, at jeg her taler om de gamle flerfakultære universiteter, som har været massivt imod denne her lovgivning. Jeg taler ikke om de andre institutioner, hvor konstruktionen med de nye bestyrelser kan være ganske praktisk. Er f.eks. Københavns Universitet og Aarhus Universitet virkelig de eneste i Europa, som ikke har taget del i denne beslutningsproces?

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det videnskabsministeren, og så tror jeg, at vi er ved at skulle stemme.

(Kort bemærkning).

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Som jeg sagde i mit foregående indlæg, er der altså tale om noget, som allerede i 1992 var på dagsordenen og fandt tilslutning blandt et bredt flertal her i Folketinget.

Jeg går da ud fra, selv om det går forud for min tid på den plads, jeg har i dag, at også dengang var Københavns Universitet og Aarhus Universitet indblandet, ligesom jeg går ud fra, at universiteterne er det i de 29 lande, som er involveret i Bolognaprocessen.

Jeg synes, det er ganske vigtigt at sige for ikke at gøre det til et problem, at der har været et udbredt ønske om at lave denne 3+2-struktur, ikke mindst blandt de studerende, for det giver jo netop mulighed for, at man kan komme ud i Europa og kan tage dele af uddannelsen andre steder end lige i det land, hvor man studerer.

Det er i hvert fald sådan, jeg har forstået baggrunden for, at det har fået dækning, og grunden til, at der har været bred tilslutning til det i de europæiske lande op igennem 1990'erne. Nu bliver det så til virkelighed, og det gør det forhåbentligt for alvor her i Danmark med vedtagelsen af denne universitetslov.

Hermed sluttede forhandlingen.

Kl. 15.30

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende lovforslag nr. L 125:

Forslag til lov om universiteter.

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes, idet 27 stemte for, 70 imod.

Ændringsforslag nr. 2 forkastedes, idet 21 stemte for, 70 imod; 7 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3 forkastedes, idet 23 stemte for, 76 imod.

Ændringsforslag nr. 4 forkastedes, idet 24 stemte for, 76 imod.

Ændringsforslag nr. 5 og 6 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7 forkastedes, idet 22 stemte for, 76 imod.

Ændringsforslag nr. 8 forkastedes, idet 28 stemte for, 73 imod.

Ændringsforslag nr. 9 og 12 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10 forkastedes, idet 28 stemte for, 74 imod.

Ændringsforslag nr. 11 forkastedes, idet 28 stemte for, 74 imod.

Kl. 15.35

Ændringsforslag nr. 13 forkastedes, idet 25 stemte for, 77 imod.

Ændringsforslag nr. 16 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 14 forkastedes, idet 19 stemte for, 74 imod; 9 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 15 forkastedes, idet 22 stemte for, 77 imod; 2 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 17 og nr. 18 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling.

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Der foretoges dernæst afstemning vedrørende lovforslag nr. L 126:
Forslag til lov om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område.

Ændringsforslaget vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Forespørgsel nr. F 29:

Forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren:

»Hvad kan statsministeren og udenrigsministeren oplyse om den danske regerings holdning til missilskjoldprojektet, herunder til den amerikanske regerings anmodning om at inddrage Thuleradaren i forbindelse med missilskjoldprojektet?«

Af Søren Søndergaard (EL), Villy Søvndal (SF), Keld Albrechtsen (EL) og Holger K. Nielsen (SF).

(Forespørgslen anmeldt 7/1 2003. Fremme af forespørgslen vedtaget 14/1 2003).

Begrundelse

Søren Søndergaard (EL):

Da SF og Enhedslisten indleverede denne anmodning om en forespørgselsdebat i begyndelsen af januar, stod der ingen steder skrevet, at det ville komme på dagsordenen her tirsdag den 29. april. Men vi kan konstatere, at vi er glade for, at den er kommet på netop i dag tirsdag den 29. april, for denne forespørgsel falder i en fantastisk aktuel situation.

Den falder i en situation, hvor der er en tydelig krise i forhandlingerne mellem den danske regering og Grønland omkring det her missilsv-

stem. Den falder i en situation, hvor vi har haft en række høringer, der har belyst spørgsmålet fra forskellige sider. Og den falder i en situation, hvor det bliver mere og mere klart, at der ikke er tale om et fredens projekt, men netop om et projekt, der vendt mod Kina vil føre til øget oprustning ikke mindst i Asien.

Derfor mener vi, det er virkelig godt, at vi netop i dag får den her diskussion, og vi ser meget frem til den debat, som nu følger.

Besvarelse

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Danmark modtog den 17. december sidste år en anmodning fra USA om tilladelse til at opgradere Thuleradaren, så den kan indgå i et missilforsvar. Siden da har den amerikanske anmodning været genstand for grundige overvejelser i regeringen. Der har også været tæt kontakt til og samarbejde med de grønlandske hjemmestyremyndigheder i det spørgsmål.

Det har været regeringens ønske, at beslutningen om, hvordan den amerikanske henvendelse skal besvares, bliver truffet i klar forståelse med Grønlands landsstyre. Det har derfor ligget regeringen meget på sinde at sikre en tæt inddragelse af Grønland i alle overvejelser om missilforsvar. Dette gælder også vedrørende skridt i forhold til USA.

Kl. 15.40

Regeringen udsendte i begyndelsen af marts måned en redegørelse om missilforsvar og Thuleradaren. Regeringen lagde i redegørelsen ikke skjul på, at vi umiddelbart var positivt stemt over for den amerikanske anmodning om at inddrage Thuleradaren i et missilforsvar, men redegørelsen var et debatoplæg om missilforsvaret og ikke et udtryk for en endelig stillingtagen til spørgsmålet. Inden endelig stillingtagen til den amerikanske anmodning ønskede regeringen en åben, offentlig debat om missilforsvar.

Siden udsendelsen af redegørelsen har debatten kørt i Danmark og Grønland. Vi har bl.a. oprettet et elektronisk debatforum om missilforsvar. I Grønland er der ligeledes udsendt et debatoplæg om missilforsvar. Den 7. april 2003 blev der afholdt en offentlig høring om missilforsvar i Grønland. Den 9. april 2003 havde det grønlandske Landsting en debat om emnet. Og i sidste uge blev der gennemført en eksperthøring om missilforsvar i regi af Det Udenrigspolitiske Nævn.